ARREST VAN HET HOF (TWEEDE KAMER)
VAN 28 JUNI 1979 [1]

Intercontinentale Fleischhandelsgesellschaft mbH & Co KG tegen Hauptzollamt München-West (verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Finanzgericht München)

„Gemeenschappelijk douanetarief"

Zaak 160/78

Samenvatting

Gemeenschappelijk douanetarief — Tariefposten — Vlees als bedoeld in onderverdeling 16.02 B III a, onder 1, 2 en 3 — Begrip

Blijkens de definities, voorkomende onder post 16.02 van het gemeenschappelijk douanetarief, zoals die post is komen te luiden krachtens 's Raads verordening nr. 3000/75, en met name blijkens de definities welke onder de onderverdelingen 16.02 B I, a en b, 16.02 B III a en 16.02 B III b 1 zijn te vinden, hebben de auteurs van het tarief, telkens wanneer zij over een bepaalde vleessoort wensen te spreken, dat uitdrukkelijk gedaan.

De stelling dat de woorden „ongeacht van welke soort" in onderverdeling 16.02 B III a) 1, 2 en 3, alleen op slachtafvallen betrekking zouden hebben — zodat voor de indeling binnen bedoelde onderverdeling alleen het percentage vlees „van varkens (huisdieren)" in aanmerking zou moeten worden genomen — moet derhalve worden verworpen.

De term „vlees", onder 1, 2 en 3 gebezigd in onderverdeling 16.02 B III a) van het gemeenschappelijk douanetarief, in de versie van verordening nr. 3000/75, omvat alle vleessoorten, met name ook rundvlees.

In zaak 160/78,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht München (IIIe Kamer) in het aldaar aanhangig geding tussen

INTERCONTINENTALE FLEISCHHANDELSGESELLSCHAFT MBH & CO KG, te Großgerau,

1 — Procestaal: Duits.

en

HAUPTZOLLAMT MÜNCHEN-WEST,

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van onderverdeling 16.02 B III a) van het gemeenschappelijk douanetarief, zoals vastgesteld bij 's Raads verordening nr. 3000/75 van 17 november 1975 (PB L 304 van 1975, blz. 1),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer)

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, kamerpresident, P. Pescatore en A. Touffait, rechters

advocaat-generaal: F. Capotorti
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — Feiten en procesverloop

1. Post 16.02 van het gemeenschappelijk douanetarief (hierna te noemen: GDT) omvat „*andere* bereidingen en conserven van vlees of van slachtafvallen", waarbij „andere" betekent andere dan in hoofdstuk 2 en de voorafgaande post 16.01 genoemd.

In de ten tijde van de feiten — id est in mei 1976 — geldende versie van het GDT (vgl. 's Raads verordening nr. 3000/75 van 17 november 1975, PB L 304 van 1975, blz. 1), die de inzet van het hoofdgeding vormt, vielen onder deze post de navolgende onderverdelingen:

A. van levers

...

B. andere

I. van pluimvee

...

II. van wild of van konijn

...

III. overige:

a) vlees of slachtafvallen van varkens (huisdieren) bevattend:

1. 80 of meer gewichtspercenten vlees of slachtafvallen, ongeacht van welke soort, spek en vet ongeacht van welke aard en herkomst daaronder begrepen, bevattend:

aa) Ham, filets en carbonadestreng met halscarbonade, alsmede delen daarvan

bb) Schouders en delen van schouders

cc) andere

2. 40 of meer, doch minder dan 80 gewichtspercenten vlees of slachtafvallen, ongeacht van welke soort, spek en vet ongeacht van welke aard en herkomst daaronder begrepen, bevattend

3. minder dan 40 gewichtspercenten vlees of slachtafvallen, ongeacht van welke soort, spek en vet ongeacht van welke aard en herkomst daaronder begrepen, bevattend

b) andere:

1. rundvlees of slachtafvallen van runderen bevattend

2. overige

...

Van deze produkten vallen die van onderverdeling 16.02 B III b) onder de gemeenschappelijke ordening der markten, die bij 's Raads verordening nr. 805/68, artikel 1, c) voor de sector rundvlees in het leven werd geroepen, en alle bereidingen in de zin van onderverdeling 16.02 B III a) onder een zelfde ordening, voor de sector varkensvlees bij 's Raads verordening nr. 2759/75, artikel 1, lid 1, c) in het leven geroepen.

2. Verzoekster in het hoofdgeding, de firma Intercontinentale Fleischhandelsgesellschaft mbH & Co KG, heeft op 4 en 5 mei 1976 bij het Hauptzollamt te München-West (hierna te noemen: het HZA) een partij van in totaal 84 324,5 kg in blokken ingevroren en gekruid vlees uit Roemenië, volgens aangifte en factuur bestaande uit 10 % varkensvlees en 90 % rundvlees, doen inklaren. Na controle werd de waar gebracht onder post 16.02 B III a) 1 cc) van het GDT van 1976, waarvoor een heffing van 133,45 DM/100 kg en een monetaine compensatie van 41,24 DM/100 kg gold.

Verzoekster in het hoofdgeding reclameerde tegen die indeling, omdat haars inziens onder „vlees" als in onderverdeling 16.02 B III a) bedoeld, alleen varkensvlees viel, zodat gemengde waren als de onderhavige, met minder dan 40 % varkensvlees, onder de onderverdeling 16.02 B III a) 3 moesten worden gebracht.

Na vruchteloos bij het HZA te hebben gereclameerd, ging zij in beroep bij het Finanzgericht München, dat zich bij beschikking van 11 juli 1978 krachtens artikel 177 EEG-Verdrag tot het Hof wendde met de prejudiciële vraag of onder

„ ‚vlees' in tariefpost 16.02 B III a) onder 1, 2 en 3 bedoeld, slechts varkensvlees of ook ander vlees (bij voorbeeld rundvlees) is te verstaan".

De verwijzingsbeschikking is op 27 juli 1978 ter griffie ingeschreven.

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door verzoekster in het hoofdgeding, ten deze vertegenwoordigd door G. Breit en R. Grosse, advocaten te Frankfurt, en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur P. Kalbe als gemachtigde.

Op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, heeft het Hof besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Bij beschikking van 14 februari 1979 heeft het Hof de zaak krachtens artikel 95, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering naar de Tweede Kamer verwezen.

II — Schriftelijke opmerkingen

Verzoekster in het hoofdgeding blijft zich in haar schriftelijke opmerkingen op het standpunt stellen dat zij voor de nationale rechter heeft bepleit en ten processe als volgt heeft uitgewerkt:

1. bewoordingen van de onderverdeling

De term *„vlees of slachtafvallen, ongeacht van welke soort" (16.02 B III* a) 1) dient te worden uitgelegd in samenhang met de meer algemeen gehouden begripsomschrijving die er (onder a)) aan vooraf gaat, volgens welke er in casu sprake moet zijn van *„vlees of slachtafvallen van varkens (huisdieren)*"; alleen voor *vet* (ongeacht van welke *aard en herkomst)* zou in de tekst van de onderverdeling worden verwezen naar de bestanddelen van produkten van andere herkomst dan varkens (huisdieren).

2. uitlegging met behulp van de toelichtingen op het GDT

Volgens de toelichting op onderverdeling 16.02 B III wordt bij de berekening van de onder 1 tot en met 3 genoemde percentages alleen vlees, slachtafvallen, spek of vet in aanmerking genomen. Zou de betekenis van de term „vlees of slachtafvallen", zoals onder 1 tot en met 3 gebezigd, niet tot vlees of slachtafvallen van varkens beperkt zijn, dan zou er logischerwijze geen enkele waar onder 2 (40 tot 80 %) en 3 (minder dan 40 %) kunnen worden gebracht.

3. uitlegging met behulp van plaats en bedoeling van de onderverdeling in het GDT-stelsel.

Verzoekster beroept zich in zoverre op het overgelegde deskundigenbericht van Erich Dittmar, voormalig Finanzpräsident en directeur van de Oberfinanzdirektion Bremen.

In dat bericht wordt vooral geredeneerd vanuit de rechtens aan tariefpost 16.02 B III a) ten grondslag liggende basisverordening „varkensvlees" (vgl. art. 17, lid 1), die voor *varkensvlees* een handelsregeling geeft, gebonden aan heffingen op de importen uit derde landen. In artikel 10, lid 2, zou in verband hiermede zijn bepaald dat het heffingbedrag moet resulteren uit „elementen" die uitsluitend op de prijs van de varkens berusten. Is de indeling van tariefpost 16.02 B III a) bedoeld om een nauwkeuriger berekening van de heffingpercentages mogelijk te maken, zij moeten anderzijds in overeenstemming blijven met artikel 10, lid 2, van de verordening, id est afgestemd op de *prijs van varkens (huisdieren) alleen.* Hiervan

uitgaande verdedigde Dittmar de onder 1 samengevatte letterlijke uitlegging die door verzoekster wordt bepleit.

4. de historische ontwikkeling van de tariefindeling zou ook tot de slotsom leiden dat in onderverdeling 16.02 B III a) 1 tot en met 3 van het GDT van 1976 onder „vlees" alleen varkensvlees is te verstaan.

Volgens de *Commissie* zou reeds uit de bewoordingen van het tarief met betrekking tot deze post blijken dat, waar — wat de hierbedoelde bereiding betreft — onder 1 tot en met 3 naar de hoeveelheid „vlees of slachtafvallen, ongeacht van welke soort" wordt onderscheiden, sprake is van gewichtspercenten van *alle* soorten vlees of slachtafvallen. Met behulp van die uitlegging zouden gemengde waren als waarom het in casu gaat, als zodanig onder de onderverdeling 16.02 B III a) 1 cc) kunnen worden gebracht.

Op zulk een letterlijke uitlegging zou men zijn aangewezen om de nomenclatuur betreffende de onderverdeling 16.02 B III de functie te kunnen doen vervullen welke er in het kader van de gemeenschappelijke marktordeningen voor de sectoren varkens- en rundvlees aan werd toegedacht. Bereidingen waarin beide vleessoorten voorkomen, zouden uitsluitend aan het voor varkensvlees voorziene invoerstelsel zijn onderworpen, — en wel zulks opzettelijk, ter voorkoming van praktische moeilijkheden — en onder de onderverdeling 16.02 B III a) vallen. Ondanks deze formele indeling kon men de heffingen, vanwege het eraan toegedachte „verevenend" effect op de prijzen, niet alleen op grondslag van de hoeveelheid varkensvlees vaststellen; om tot een resultaat te komen dat zowel in enonomisch opzicht als uit een oogpunt van marktordeningsbeleid acceptabel was, zou men bij die vaststelling de totale hoeveelheid vlees in aanmerking hebben moeten nemen.

Zowel de toelichtingen op de hierbedoelde onderverdeling als haar wordingsgeschiedenis zouden voor het standpunt van de Commissie pleiten. Zij concludeert derhalve „dat voor de aanwijzing der onder de onderverdelingen 16.02 B III a) 1 tot en met 3 vallende waren, het percentage ‚vlees ... ongeacht van welke soort', alle in bedoelde waar voorkomend vlees, ook voorzover geen varkensvlees, in aanmerking komen".

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 10 mei 1979 zijn verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door G. Breit, advocaat te Frankfurt, en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door M. Beschel als gemachtigde, gehoord.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 7 juni 1979 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij beschikking van 11 juli 1978, ingekomen ter griffie op 27 juli 1978, heeft het Finanzgericht München krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een vraag gesteld betreffende de uitlegging van post 16.02 B III a) van het gemeenschappelijk douanetarief (hierna te noemen: „GDT"), zoals het in 1976 was komen te luiden.

2 De vraag is gerezen in een geding tussen het Hauptzollamt München-West (hierna te noemen het „HZA"), verweerster in het hoofdgeding, en een onderneming — verzoekster in het hoofdgeding — die in mei 1976 vanuit Roemenië een hoeveelheid vlees in blokken, bestaande uit 10 % varkensvlees en 90 % rundvlees, had ingevoerd. De waar was door het HZA onder post 16.02 B III a) 1 cc) van het GDT gebracht. Verzoekster in het hoofdgeding heeft die indeling evenwel bestreden op grond dat onder „vlees" in de zin van onderverdeling 16.02 B III a) uitsluitend varkensvlees zou vallen, zodat gemengde waren als de onderhavige — met minder dan 40 gewichtspercenten varkensvlees — onder de onderverdeling 16.02 B III a) 3 zouden moeten
3 worden gebracht. Nadat verzoekster tevergeefs bij het HZA had gereclameerd, voorzag zij zich in beroep bij de nationale rechter, die, ten einde op dit punt uitlegging te bekomen, het Hof van Justitie heeft gevraagd of onder

„ ‚vlees' in tariefpost 16.02 B III a) onder 1, 2 en 3 bedoeld, slechts varkensvlees of ook ander vlees (bij voorbeeld rundvlees) is te verstaan".

4 Tot de onderhavige tariefpost 16.02, getiteld „andere bereidingen en conserven, van vlees of van slachtafvallen" behoren verschillende onderverdelingen, zoals onderverdeling 16.02 B III a), omvattende „overige" bereidingen . . . „vlees of slachtafvallen van varkens (huisdieren) bevattend . . .". Binnen deze onderverdeling wordt weer onderscheiden naar gelang van de percentages „vlees of slachtafvallen, ongeacht van welke soort, spek en vet ongeacht van welke aard en herkomst daaronder begrepen, bevattend", in de betrokken bereiding of conserven voorkomend, namelijk 80 % of meer (16.02 B III a) 1), 40 % of meer, doch minder dan 80 % (16.02 B III a) 2) en minder dan 40 % (16.02 B III a) 3).

5 De stelling van verzoekster in het hoofdgeding, volgens welke de woorden „ongeacht van welke soort" in onderverdeling 16.02 B III a) 1, 2 en 3, alleen op slachtafvallen betrekking zouden hebben — zodat voor de indeling binnen bedoelde onderverdeling alleen het percentage vlees „van varkens (huisdieren)" in aanmerking zou moeten worden genomen — moet worden verworpen.

6 De stelling verdraagt zich nauwelijks met het feit dat de auteurs van het GDT, naar kan worden vastgesteld, telkens wanneer zij over een bepaalde vleessoort wensten te spreken, zulks ook uitdrukkelijk hebben gedaan. Zo wordt in onderverdeling 16.02 B I, a) en b), waar de indeling ook van het vleespercentage van de bereiding afhangt, met zoveel woorden gezegd dat alleen het percentage „vlees van pluimvee" in aanmerking moet worden genomen. Ook de soorten bedoeld in de onderverdelingen 16.02 B III a) (vlees of slachtafvallen van varkens (huisdieren) en 16.02 B III b) 1 (rundvlees of slachtafvallen van runderen) worden uitdrukkelijk genoemd. Hadden de auteurs van het GDT de vraag of bepaalde waren onder de onderverdeling 16.02 B III a) moeten worden gebracht, uitsluitend van het in de bereiding voorkomende percentage varkensvlees afhankelijk gesteld, dan zouden zij zich naar hun redactionele praktijk leert, van een andere formulering hebben bediend en aan „vlees" de woorden „van varkens (huisdieren)" hebben toegevoegd.

7 Dit geldt temeer waar de woorden „vlees of slachtafvallen" worden gevolgd door de term „ongeacht van welke soort", die juist is gebezigd om aan te geven dat de onderverdeling voor alle soorten vlees en slachtafvallen is bedoeld. Dat in de officiële versies van het GDT, de Duitse en de Deense uitgezonderd, de term „ongeacht van welke soort" door een komma is gescheiden van de woorden „vlees of slachtafvallen" waarop zij betrekking heeft, bevestigt ten duidelijkste dat zij zowel voor vlees als voor slachtafvallen geldt.

8 Anders dan verzoekster in het hoofdgeding meent, wordt de hiervoor weergegeven uitlegging door de vanwege de Commissie gepubliceerde „toelichtingen op het douanetarief van de Europese Gemeenschappen" nergens ontzenuwd. Die toelichtingen geven, wat de hierbedoelde tariefpost betreft, slechts nadere voorschriften betreffende de berekening van het in de bereiding voorkomende percentage vlees of slachtafvallen. Er kan geen enkel argument aan worden ontleend ten gunste van een restrictieve uitlegging van de in onderverdeling 16.02 B III a) gebezigde term „vlees", die met plaats en bedoeling van bedoelde onderverdeling in het kader van het GDT niet te verenigen ware.

9 De gestelde vraag dient derhalve in die zin te worden beantwoord, dat de term „vlees", onder 1, 2 en 3 gebezigd in onderverdeling 16.02 B III a) van het gemeenschappelijk douanetarief, zoals het in 1976 heeft gegolden, alle vleessoorten, met name ook rundvlees, omvat.

Kosten

10 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

uitspraak doende op de door het Finanzgericht München bij beschikking van 11 juli 1978 gestelde vraag, verklaart voor recht:

De term „vlees", onder 1, 2 en 3 gebezigd in onderverdeling 16.02 B III a) van het gemeenschappelijk douanetarief, zoals het in 1976 heeft gegolden, omvat alle vleessoorten, met name ook rundvlees.

Mackenzie Stuart Pescatore Touffait

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 28 juni 1979.

De griffier
A. Van Houtte

De president van de Tweede Kamer
A. J. Mackenzie Stuart